Uppföljning av granskning om det förebyggande arbetet mot välfärdsbedrägerier

Rapport

Växjö kommun

2026-08-18

Antal sidor 20

1 INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 Sammanfattning 3

2 Bakgrund 5

3 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning 5

3.1 Avgränsning och ansvarig nämnd 6

4 Revisionskriterier 6

5 Metod 6

6 Resultat av granskningen 8

6.1 Granskning av välfärdsbedrägerier 2023 8

6.2 Uppföljning 2026 8

6.2.1 Rekommendation 1 8
6.2.2 Rekommendation 2 9
6.2.3 Rekommendation 3 11
6.2.4 Rekommendation 4 13
6.2.5 Rekommendation 5 14
6.2.6 Rekommendation 6 14
6.2.7 Rekommendation 7 16
6.2.8 Rekommendation 8 18

7 Samlad bedömning och rekommendationer 20

1 SAMMANFATTNING

Azets Revision & Rådgivning har av Växjö kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en uppföljning av granskningen av det förebyggande arbetet mot välfärdsbedrägerier.

Syftet med granskningen var att bedöma om de granskade nämnderna har vidtagit åtgärder för att komma till rätta med de brister som påtalades i den tidigare granskningen.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att omsorgsnämnden och nämnden för arbete och välfärd i allt väsentligt har vidtagit åtgärder med anledning av de rekommendationer som lämnades i den tidigare granskningen. Vi bedömer dock att vissa brister kvarstår och att det finns behov av fortsatt utvecklingsarbete inom delar av området.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visar att nämnderna har vidtagit flera åtgärder för att stärka arbetet mot välfärdsbedrägerier. Bland annat har rutiner och riktlinjer avseende hantering av misstänkta välfärdsbedrägerier tagits fram, delegationsordningen har reviderats och kompetenshöjande insatser har genomförts för medarbetare och chefer. Granskningen visar även att rutinerna för uppföljning av privata utförare av hemtjänst har utvecklats och formaliserats.

Samtidigt konstaterar vi att omsorgsnämnden ännu inte har fastställt reviderade rutiner för uppföljning av LSS-brukares behov eller infört ytterligare löpande kontroller av anställda inom och utförare av personlig assistans.

I det följande redovisas våra samlade bedömningar av respektive revisionsfråga.

Nej	Endast delvis	I allt väsentligt	Ja
			
Tillskapa rutiner för uppföljning av LSS-brukares behov för att utvärdera eventuella behovsförändringar			
Omsorgsnämnden		Endast delvis	
Komplettera befintliga dokument med rutiner för bakgrundskontroller av utförare och anställda, liksom rutiner för uppföljning och kontroll av hemtjänstleverantörer			
Omsorgsnämnden		I allt väsentligt	
Säkerställa att det finns rutiner och åtgärdsplaner vid misstanke om välfärdsbedrägerier			
Omsorgsnämnden		Ja	

Initiera en översyn av delegationsordningen avseende ansvar vid beslut om anmälan gällande bidragsbrott och bedrägerier	
Omsorgsnämnden	Ja
Säkerställ att delegationsordningen är känd i organisationen	
Omsorgsnämnden	Ja
Säkerställa att medarbetare och chefer har goda förutsättningar för att tillförskansa sig kompetenshöjande insatser gällande arbetet mot välfärdsbedrägerier	
Omsorgsnämnden	Ja
Nämnden för arbete och välfärd	Ja
Säkerställa att en riskanalys specifikt inriktad på riskerna för oegentligheter inklusive välfärdsbedrägerier återkommande genomförs och dokumenteras	
Nämnden för arbete och välfärd	Endast delvis

För närmare beskrivning av bakgrunden till våra bedömningar hänvisar vi till respektive avsnitt i revisionsrapporten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi omsorgsnämnden att:

- Fastställa och implementera rutiner för uppföljning av LSS-brukares behov.
- Överväga att införa ytterligare löpande kontroller av anställda och utförare av personlig assistans.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi nämnden för arbete och välfärd att:

- Säkerställa att riskanalyser avseende välfärdsbedrägerier genomförs och dokumenteras återkommande.

2 BAKGRUND

Azets har av Växjö kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en uppföljning av granskningen av det förebyggande arbetet mot välfärdsbedrägerier.

Den ursprungliga granskningen avsåg omsorgsnämnden och nämnden för arbete och välfärd. Syftet var att bedöma om nämnderna hade en ändamålsenlig styrning och intern kontroll avseende det förebyggande arbetet mot välfärdsbedrägerier. Fokus för granskningen var verksamheter såsom personlig assistans, hemtjänst inom LOV och ekonomiskt bistånd. Den sammanfattande bedömningen var att de både nämnderna till viss del hade säkerställt en ändamålsenlig styrning och intern kontroll inom området.

Bedömningen av omsorgsnämnden grundades på att det fanns dokumenterade riktlinjer, rutiner och kontrollaktiviteter inom området. Det bedömdes dock att befintliga dokument behövde kompletteras med rutiner för bakgrundskontroller av utförare och anställda, liksom rutiner för uppföljning och kontroll av hemtjänstleverantörer. Likaså saknades dokumenterade riktlinjer och rutiner för åtgärder som ska vidtas vid faktiska misstankar om välfärdsbedrägerier, samt kriterier för vad som ska betraktas som faktisk misstanke om oegentligheter. Vidare identifierades ett behov av kompetenshöjande insatser för personalen.

Bedömningen av nämnden för arbete och välfärd grundades på att nämnden inte i tillräcklig utsträckning hade beaktat risken för välfärdsbedrägerier i sin riskanalys. Det konstaterades dock att det fanns tydligt dokumenterade riktlinjer, rutiner, kontrollaktiviteter och förebyggande aktiviteter inom området. Likaså var det tydligt reglerat genom rutiner och delegationsordning hur ett upptäckt eller misstänkt välfärdsbedrägeri ska hanteras. Liksom omsorgsnämnden fanns ett behov av kompetenshöjande insatser för personalen.

I sin risk- och väsentlighetsanalys har revisorerna bedömt att det är viktigt att göra uppföljningar av vilka åtgärder som granskade nämnder har vidtagit med anledning av lämnade rekommendationer.

3 SYFTE, REVISIONSFRÅGOR OCH AVGRÄNSNING

Uppföljningen syftar till att bedöma om de granskade nämnderna vidtagit åtgärder för att komma till rätta med de brister som påtalades i granskningen.

För att uppfylla syftet är revisionsfrågan om nämnderna har genomfört tillräckliga åtgärder med anledning av nedanstående rekommendationer som lämnades i revisionsrapporten.

Omsorgsnämnden

- Tillskapa rutiner för uppföljning av LSS-brukares behov för att utvärdera eventuella behovsförändringar.

- Komplettera befintliga dokument med rutiner för bakgrundskontroller av utförare och anställda, liksom rutiner för uppföljning och kontroll av hemtjänstleverantörer.
- Säkerställa att det finns rutiner och åtgärdsplaner vid misstanke om välfärdsbedrägerier.
- Initiera en översyn av delegationsordningen avseende ansvar vid beslut om anmälan gällande bidragsbrott och bedrägerier.
- Säkerställ att delegationsordningen är känd i organisationen.
- Säkerställa att medarbetare och chefer har goda förutsättningar för att tillförskansa sig kompetenshöjande insatser gällande arbetet mot välfärdsbedrägerier.

Nämnden för arbete och välfärd

- Säkerställa att en riskanalys specifikt inriktad på riskerna för oegentligheter inklusive välfärdsbedrägerier återkommande genomförs och dokumenteras.
- Säkerställa att medarbetare och chefer har goda förutsättningar för att tillförskansa sig kompetenshöjande insatser gällande arbetet mot välfärdsbedrägerier.

3.1 AVGRÄNSNING OCH ANSVARIG NÄMND

Granskningen avser omsorgsnämnden och nämnden för arbete och välfärd. Uppföljningen omfattar uppföljning av ovanstående granskning.

4 REVISIONSKRITERIER

I granskningen har revisionskriterierna utgjorts av:

- 6 kap. 6 § kommunallagen (2017:725), KL
- Tillämpbara interna regelverk och policys.

Revisionskriterier utgörs även av revisionsrapporternas bedömningar och rekommendationer samt de svar som nämnder/kommunstyrelse har lämnat för revisionsrapporterna.

5 METOD

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av
  - Omsorgsnämndens yttrande
  - Nämnden för arbete och välfärds yttrande
  - Internkontrollplan
  - Riskanalys
  - Delegationsordning
  - Internt underlag

  - Riktlinje för att motverka välfärdsbrott
- Intervjuer har genomförts med:
  - Avdelningschef kvalitets- och uppföljningsavdelningen
  - Förvaltningschef för arbete och välfärd
  - Avdelningschef för arbete och lärande

De bedömningar som avlämnas i granskningen har utgått ifrån följande bedömningsnivåer.

Rapporten är faktakontrollerad av samtliga intervjuade

6 RESULTAT AV GRANSKNINGEN

6.1 GRANSKNING AV VÄLFÄRDSBEDRÄGERIER 2023

Syftet med den tidigare granskningen var att bedöma om ansvariga nämnder har säkerställt en ändamålsenlig styrning och en tillräcklig intern kontroll avseende det förebyggande arbetet mot välfärdsbedrägerier.

Den sammanfattade bedömningen utifrån granskningens syfte var att nämnderna till viss del säkerställt en ändamålsenlig styrning och intern kontroll avseende det förebyggande arbetet mot välfärdsbedrägerier.

6.2 UPPFÖLJNING 2026

I nedanstående avsnitt presenteras granskningens rekommendationer från 2023 samt vilka åtgärder som vidtagits med anledning av lämnade rekommendationer. Efter beskrivna åtgärder bedöms huruvida respektive nämnd har hörsammat rekommendationen eller inte. En sammanfattande bedömning lämnas efter uppföljningsavsnittet.

Omsorgsnämnden

6.2.1 Rekommendation 1

- Tillskapa rutiner för uppföljning av LSS-brukares behov för att utvärdera eventuella behovsförändringar

Bakgrund

Enligt den tidigare granskningen konstaterades att omsorgsnämnden hade dokumenterade rutiner och kontrollmoment avseende handläggning och fakturakontroll inom personlig assistans enligt LSS. Granskningen visade dock att det saknades dokumenterade rutiner som säkerställde en systematisk och återkommande uppföljning av den enskilde brukarens behov över tid.

Av intervjuer framgick att uppföljning av assistansbehov enligt uppgift skulle ske årligen, men att det saknades dokumentation och fastställda rutiner som styrkte hur uppföljningen skulle genomföras eller dokumenteras. Samtidigt framkom att förändringar i timvolymer och omfattningen av insatser kunde indikera avvikelser eller förändrade behov hos brukaren.

Som konsekvens bedömdes att nämnden saknade tillräckliga förutsättningar för att säkerställa att beslutade insatser kontinuerligt motsvarade brukarens aktuella behov. Bristen på systematisk uppföljning innebar även en risk för felaktiga eller otillräckligt motiverade utbetalningar.

Nämndens yttrande

I omsorgsnämndens yttrande framgår att omsorgsförvaltningen sedan tidigare har en rutin för handläggning av LSS-ärenden, där senaste versionen beslutades att gälla från och med oktober 2019. Enligt yttrandet anges i rutinen att handläggare ansvarar för att beslutade insatser följs upp minst en gång per år eller vid förändrade förhållanden. Det framgår även att den enskilde samt ansvarig enhetschef eller utförare ska meddela förändringar som kan påverka insatsen.

Omsorgsnämnden uppgav samtidigt att rutinen kunde behöva utvecklas och förtydligas ytterligare. Nämnden preciserade inte närmare vilka delar av rutinen som avsågs, men yttrandet visar att rutinen omfattar såväl den årliga uppföljningen av beslutade insatser som hanteringen av förändrade förhållanden som kan påverka den enskildes insats.

Vidtagna åtgärder

Av intervjuer framgår att omsorgsförvaltningen sedan den tidigare granskningen har identifierat behov av att revidera befintliga rutiner för LSS-ärenden. Förvaltningen uppger att det sedan tidigare finns en rutin från år 2019 avseende handläggning och uppföljning av LSS-ärenden, och att den nu är under revidering. Den befintliga rutinen anger när uppföljning ska ske, men beskriver inte närmare hur uppföljningen ska genomföras eller dokumenteras.

Vidare framgår att omsorgsförvaltningen har genomfört en extern genomlysning av verksamheten i syfte att identifiera förbättringsområden och utvecklingsbehov. Enligt intervjuade är genomlysningen fortfarande pågående och har resulterat i att ytterligare förbättringsåtgärder identifierats inom verksamheten. Det har dock inte närmare preciserats vilka förbättringsåtgärder som har identifierats eller vilka förändringar dessa förväntas leda till. Arbetet med att revidera och utveckla rutiner för uppföljning av LSS-brukares behov uppges pågå vid tidpunkten för granskningen.

6.2.1.1 Bedömning

Vi bedömer att rekommendationen från den tidigare granskningen delvis har hörsammats.

Rutinen för handläggning av LSS-ärenden anger att insatser ska följas upp minst en gång per år eller vid förändrade förhållanden, dock beskrivs inte hur uppföljning ska göras eller dokumenteras. Vi bedömer det positivt att det pågår ett med att revidera rutinen för handläggning och uppföljning av LSS-ärenden.

6.2.2 Rekommendation 2

- Komplettera befintliga dokument med rutiner för bakgrundskontroller av utförare och anställda, liksom rutiner för uppföljning och kontroll av hemtjänstleverantörer

Bakgrund

Enligt den tidigare granskningen konstaterades att omsorgsnämnden hade vissa dokumenterade kontrollmoment avseende privata assistansutförare, bland annat kontroll av tillstånd hos Inspektionen för vård och omsorg samt kontroll av F-skattsedel inför avtalstecknande. Granskningen visade dock att befintliga rutiner inte omfattade mer fördjupade bakgrundskontroller av utförare och anställda.

Vidare framkom att det saknades dokumenterade rutiner för systematisk uppföljning och kontroll av hemtjänstleverantörer. Kontroller genomfördes i praktiken genom exempelvis granskning av digitala in- och utpasseringsloggar och avstämningar mot utförarnas planeringssystem, men dessa arbetssätt var inte formaliserade i styrande dokument. Granskningen visade även att uppföljningen av hemtjänst främst skedde genom aggregerade nyckeltal och löpande dialoger snarare än genom systematiska och dokumenterade kontrollrutiner.

Som konsekvens bedömdes att nämnden saknade tillräckliga kontrollmekanismer för att säkerställa att utförare och anställda uppfyllde ställda krav samt att utförd hemtjänst överensstämde med beslutade insatser och fakturerat underlag.

Nämndens yttrande

I omsorgsnämndens yttrande framgår att det redan fanns etablerade arbetssätt för bakgrundskontroller vid ansökan om att bli privat utförare inom äldreomsorgen samt vid upphandling av verksamheter inom funktionshinderomsorgen. Nämnden uppgav dock att det kunde finnas behov av att ta fram skriftliga rutiner som tydligare beskriver dessa arbetssätt.

Vidare framgår att bakgrundskontroller av företrädare för privata utförare genomförs av Inspektionen för vård och omsorg i samband med ansökan om tillstånd att bedriva verksamhet. Omsorgsnämnden uppgav även att det fanns en uppföljningsmodell för verksamheter inom nämndens ansvarsområde samt rutiner för fakturagranskning.

Vidtagna åtgärder

Av intervjuer framgår att förvaltningen sedan den tidigare granskningen har tagit fram en skriftlig rutin för uppföljning av privata utförare inom äldreomsorgen. Rutinen för privata utförare[1] beskriver hur uppföljningarna ska planeras, genomföras och följas upp samt omfattar bland annat inhämtning och granskning av dokumentation, ekonomiska kontroller, kontroll av uppgifter från Skatteverket och IVO samt verksamhetsbesök med dialoger och intervjuer. Rutinen beskriver även hur identifierade brister ska återkopplas och följas upp samt innehåller en sanktionstrappa för hantering av allvarligare avvikelser. Enligt

[1] Upprättad 2026-05-06 av kvalitets- och uppföljningsavdelningen.

intervjuade genomfördes flera av dessa kontroller även tidigare, men de var då inte dokumenterade i en samlad skriftlig rutin.

Granskningen har även tagit del av en mall för avtalsuppföljning av privata utförare[2] inom ordinärt boende/hemtjänst. Avtalsuppföljningen ska genomföras under det första året efter verksamhetsstart var fjärde månad. Därefter ska uppföljningen genomföras årligen så länge avtalet löper, eller oftare vid behov. Det anges också att avtalsuppföljningen ska utgå från det avtal som tecknats mellan kommunen och utföraren. Mallen innehåller ett flertal kontrollmoment avseende bland annat personal och kompetensförsörjning, dokumentation, kvalitetsarbete, avvikelsehantering, loggkontroller, Lex Sarah och Lex Maria, delegeringar samt kontroll av uppgifter från Skatteverket såsom F-skatt, momsregistrering och arbetsgivarregistrering.

Det har dock inte framkommit att kontrollerna inom personlig assistans har stärkts rörande kontroller och uppföljning av anställda och utförare.

6.2.2.1 Bedömning

Vi bedömer att rekommendationen från den tidigare granskningen i allt väsentligt har hörsammats.

Granskningen visar att skriftliga rutiner för uppföljning av privata utförare av hemtjänst har tagits fram. Därutöver finns mallar för avtalsuppföljning som omfattar relevanta kontrollmoment avseende såväl utförare som personal.

Däremot bedömer vi fortsatt att nämnden kan stärka kontrollaktiviteterna av assistansutförare med ytterligare rutiner för löpande bakgrundskontroll av de privata utförarna samt stickprovsvisa kontroller av exempelvis anställningsavtal, lönespecifikationer, folkbokföring och dylikt.

6.2.3 Rekommendation 3

- Säkerställa att det finns rutiner och åtgärdsplaner vid misstanke om välfärdsbedrägerier

Bakgrund

Enligt den tidigare granskningen konstaterades att omsorgsnämnden saknade dokumenterade rutiner och riktlinjer för hur misstankar om välfärdsbedrägerier skulle hanteras. Av intervjuer framgick att situationer där uppsåtliga oegentligheter misstänktes uppfattades som ovanliga och att felaktigheter i underlag främst betraktades som misstag snarare än medvetna bedrägerier.

[2] Upprättad 2026-05-04

Granskningen visade att det inte fanns några fastställda dokument som beskrev vilka åtgärder som skulle vidtas vid misstanke om välfärdsbedrägerier eller vilka kriterier som skulle ligga till grund för bedömningen av en faktisk misstanke om oegentligheter. Det framkom även att ansvarsfördelningen kring beslut om polisanmälan var oklar inom organisationen.

Som konsekvens bedömdes att det fanns en risk för osäker och oenhetlig hantering av misstänkta välfärdsbedrägerier samt att misstänkta oegentligheter inte hanterades på ett rättssäkert och ändamålsenligt sätt.

Nämndens yttrande

I omsorgsnämndens yttrande framgår att omsorgsförvaltningen avsåg att delta i det kommunövergripande arbete mot välfärdsbrott som samordnas av kommunledningsförvaltningens säkerhetsavdelning. Nämnden uppgav att arbetet därefter skulle ligga till grund för framtagande av förvaltningsspecifika rutiner och utbildningsinsatser inom området välfärdsbedrägerier.

Vidtagna åtgärder

Av intervjuer framgår att kommunens centrala säkerhetsavdelning har tagit fram en övergripande rutin avseende hantering av misstänkta välfärdsbedrägerier och oegentligheter. Omsorgsförvaltningen uppger att verksamheten därefter har utgått från den centrala rutinen och tagit fram en mer verksamhetsanpassad rutin för den egna förvaltningen[3].

Enligt intervjuade syftar rutinen till att tydliggöra hur misstankar om välfärdsbedrägerier ska hanteras inom omsorgsförvaltningens verksamheter.

Granskningen har tagit del av omsorgsförvaltningens riktlinje för att motverka välfärdsbrott och otillåten påverkan. Riktlinjen tydliggör bland annat ansvarsfördelning, identifierade riskområden, dokumentation vid misstanke samt hantering av polisanmälan och samverkan med andra myndigheter. Det framgår även att polisanmälan ska göras vid skälig misstanke om välfärdsbrott samt att misstankar ska dokumenteras med relevant underlag.

6.2.3.1 Bedömning

Vi bedömer att rekommendationen från den tidigare granskningen har hörsammats.

Omsorgsförvaltningen har tagit fram en verksamhetsanpassad rutin för hantering av misstänkta välfärdsbedrägerier. Rutinen tydliggör ansvarsfördelning, dokumentationskrav och hantering av polisanmälan.

[3] Omsorgsförvaltningens riktlinje för att motverka välfärdsbrott och otillåten påverkan, senast reviderad 2026-04-29

6.2.4 Rekommendation 4

- Initiera en översyn av delegationsordningen avseende ansvar vid beslut om anmälan gällande bidragsbrott och bedrägerier

Bakgrund

Enligt den tidigare granskningen konstaterades att det inom omsorgsnämnden fanns oklarheter kring vem som hade ansvar att fatta beslut om polisanmälan vid misstanke om bedrägeri eller bidragsbrott. Av intervjuer framgick motstridiga uppgifter om ansvarsfördelningen och granskningen visade att delegationsordningen saknade uttryckliga bestämmelser om beslutanderätt avseende polisanmälan mot privata utförare.

Granskningen bedömde att avsaknaden av tydlig reglering innebar en risk för otydlighet i ansvarsfördelningen och osäkerhet kring hur misstänkta välfärdsbedrägerier skulle hanteras inom organisationen.

Nämndens yttrande

I omsorgsnämndens yttrande framgår att nämndens delegationsordning vid tidpunkten för yttrandet saknade beslutspunkter avseende polisanmälningar för brott mot verksamheten samt anmälningar enligt lag (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Omsorgsnämnden uppgav därför att delegationsordningen borde kompletteras genom att införa särskilda beslutspunkter avseende beslut om polisanmälan samt anmälningar om felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Vidtagna åtgärder

Av intervjuer framgår att omsorgsnämndens delegationsordning har reviderats sedan den tidigare granskningen. Förvaltningen uppger att en översyn har genomförts av delegationsordningen, bland annat mot bakgrund av rekommendationerna i den tidigare revisionsrapporten.

Granskningen har tagit del av den reviderade delegationsordningen[4]. Av denna framgår att det nu finns särskilda beslutspunkter avseende beslut om polisanmälan samt anmälan enligt lag (2008:206) om underrättelseskyldighet vid felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Delegationsordningen tydliggör även ansvarsfördelningen för beslut om polisanmälan utifrån olika typer av ärenden och befattningsnivåer.

6.2.4.1 Bedömning

Vi bedömer att rekommendationen från den tidigare granskningen har hörsammats.

[4] Reviderad 2026-03-03.

Granskningen visar att delegationsordningen har reviderats och att särskilda beslutspunkter avseende polisanmälan samt anmälan om felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen har införts.

6.2.5 Rekommendation 5

- Säkerställ att delegationsordningen är känd i organisationen

Bakgrund

Enligt den tidigare granskningen framkom att det inom omsorgsnämndens verksamhet fanns osäkerhet kring ansvarsfördelning och beslutsgång vid misstankar om välfärdsbedrägerier. I intervjuer framkom motstridiga uppgifter om vem som ansvarade för beslut om polisanmälan, samtidigt som delegationsordningen inte tydligt reglerade detta ansvar.

Granskningen bedömde att bristande kännedom om delegationsordningen riskerade att leda till osäkerhet i handläggningen och otydlighet kring ansvar och befogenheter inom organisationen. Detta bedömdes kunna påverka förutsättningarna för en rättssäker och enhetlig hantering av misstänkta välfärdsbedrägerier.

Nämndens yttrande

I omsorgsnämndens yttrande framgår att delegationsordningen kommuniceras ut till samtliga avdelningschefer och enhetschefer inom omsorgsförvaltningen.

Vidtagna åtgärder

Av intervjuer framgår att förändringar i delegationsordningen kommuniceras ut till berörda verksamheter och avdelningar inom omsorgsförvaltningen. Enligt intervjuade sker informationsspridningen huvudsakligen via e-post i samband med att förändringar eller revideringar genomförs.

6.2.5.1 Bedömning

Vi bedömer att rekommendationen från den tidigare granskningen har hörsammats.

Granskningen visar att förändringar i delegationsordningen kommuniceras till berörda verksamheter och avdelningar inom omsorgsförvaltningen. Enligt uppgift sker informationsspridningen i samband med revideringar av delegationsordningen, vilket bidrar till att säkerställa att organisationen hålls informerad om gällande ansvarsfördelning och beslutsordning.

6.2.6 Rekommendation 6

- Säkerställ att medarbetare och chefer har goda förutsättningar för att tillförskansa sig kompetenshöjande insatser gällande arbetet mot välfärdsbedrägerier

Bakgrund

Enligt den tidigare granskningen konstaterades att vissa medarbetare och chefer hade deltagit i externa utbildningsinsatser och nätverksträffar kopplade till arbetet mot välfärdsbedrägerier. Det framkom dock att utbildningsinsatserna inte bedrevs på ett systematiskt eller formaliserat sätt inom förvaltningarna.

Granskningen visade att flera medarbetare inte hade tagit del av några utbildningar inom området och att det saknades en konkret utbildningsplan eller gemensamt utbildningsmaterial avseende förebyggande arbete mot välfärdsbedrägerier. Bedömningen var att kunskap om risker, varningssignaler och kontrollmetoder utgör en viktig del i arbetet med att förebygga och upptäcka välfärdsbrottslighet.

Som konsekvens bedömdes att nämnden inte i tillräcklig utsträckning hade säkerställt att medarbetare och chefer hade de kunskaper och förutsättningar som krävs för att upptäcka och hantera misstänkta välfärdsbedrägerier.

Nämndens yttrande

I omsorgsnämndens yttrande framgår att omsorgsförvaltningen avsåg att delta i det kommunövergripande arbete mot välfärdsbrott som samordnas av kommunledningsförvaltningens säkerhetsavdelning. Nämnden uppgav att arbetet därefter skulle ligga till grund för framtagande av förvaltningsspecifika utbildningar och rutiner inom området välfärdsbedrägerier.

Vidtagna åtgärder

Av intervjuer framgår att kommunen har tagit fram en central utbildningsinsats avseende välfärdsbedrägerier och kontrollarbete som samtliga medarbetare ska genomföra under våren 2026. Vidare uppges att omsorgsförvaltningens verksamhetscontrollers med ansvar för privata utförare deltar i samverkan och erfarenhetsutbyte med andra kommuner inom området.

Enligt intervjuade arbetar förvaltningen även med omvärldsbevakning och deltagande i relevanta nätverk och utbildningsinsatser kopplade till arbetet mot välfärdsbedrägerier. Det framgår även att upphandlingsavdelningen planerar att genomföra en fördjupad utbildning efter sommaren med fokus på upphandling inom LOV-området.

6.2.6.1 Bedömning

Vi bedömer att rekommendationen från den tidigare granskningen har hörsammats.

Kommunen har tagit fram en obligatorisk utbildningsinsats inom området välfärdsbedrägerier och kontrollarbete. Därutöver genomförs löpande kompetensutveckling genom utbildningar, nätverk och erfarenhetsutbyte för olika funktioner.

Nämnden för arbete och välfärd

6.2.7 Rekommendation 7

- Säkerställ att en riskanalys specifikt inriktad på riskerna för oegentligheter inklusive välfärdsbedrägerier återkommande genomförs och dokumenteras

Bakgrund

Enligt den tidigare granskningen konstaterades att nämnden för arbete och välfärd inte hade beaktat risken för välfärdsbedrägerier i 2022 års riskanalys och internkontrollplan. Granskningen visade att det inte fanns några dokumenterade risker eller kontrollmoment kopplade till välfärdsbedrägerier inom försörjningsstödsverksamheten, trots att området bedömdes vara särskilt utsatt för risker avseende felaktiga utbetalningar och oegentligheter.

Av intervjuer framgick att nämnden inte varit involverad i riskanalysarbetet i någon större utsträckning och att arbetet huvudsakligen bedrevs av förvaltningen. Samtidigt uppgav både tjänstepersoner och presidium att tidigare riskanalyser hade omfattat välfärdsbedrägerier men att området inte längre prioriterades då befintliga rutiner bedömdes vara tillräckliga.

Granskningen bedömde att riskanalyser utgör en viktig del av det förebyggande arbetet genom att identifiera svagheter och riskområden i verksamheten. Som konsekvens bedömdes att nämnden saknade tillräckliga förutsättningar för att systematiskt identifiera, bedöma och hantera risker för välfärdsbedrägerier.

Nämndens yttrande

I nämnden för arbete och välfärds yttrande framgår att kommunen genomför riskanalyser inom flera områden och utifrån olika perspektiv, lagstiftningar och regelverk. Förvaltningen uppger att välfärdsbedrägerier inte identifierades som en särskild risk i samband med framtagandet av riskanalysen inför internkontrollplanen för år 2022. Enligt yttrandet bedömdes en möjlig förklaring vara att det redan fanns tydliga rutiner, riktlinjer och kontrollaktiviteter avseende arbetet mot välfärdsbedrägerier inom ekonomiskt bistånd.

Förvaltningen instämde samtidigt i revisionens rekommendation om att en särskild riskanalys inriktad på riskerna för oegentligheter och välfärdsbedrägerier bör genomföras och dokumenteras. Det framgår även att riskanalyser inför internkontrollplaner genomförs i enlighet med Växjö kommuns handbok för intern kontroll.

Vidare framhålls i yttrandet att förvaltningen under våren 2023 hade polisanmält ett grovt bidragsbrott där en individ lämnat oriktiga uppgifter i ansökningar om ekonomiskt bistånd samtidigt som personen haft arbetsinkomster. Förvaltningen bedömde att upptäckten av det misstänkta bidragsbrottet visade att befintliga rutiner och kontrollmoment för att upptäcka och hantera välfärdsbedrägerier fungerade ändamålsenligt.

Vidtagna åtgärder

Av intervjuer framgår att förvaltningen inte har genomfört någon särskild riskanalys specifikt inriktad på risker för oegentligheter och välfärdsbedrägerier för 2026. Enligt intervjuade ingår området i stället som en del av det övergripande arbetet med intern kontroll där ekonomisk brottslighet omfattas.

Vidare uppges att uppföljning av internkontrollarbetet genomförs löpande under året och sammanställs i ett samlat dokument som redovisas för nämnden i samband med årsbokslut. Enligt intervjuade presenteras även underlag och uppföljningar löpande i samband med nämndens sammanträden.

Granskningen har tagit del av förvaltningens riskanalys inför intern kontrollplan 2026. Det framgår att risken för välfärdsbrottslighet inför 2026 föreslogs utgå med hänvisning till att rutiner, checklistor och andra kontrollmoment införts i verksamheten. Dock lyfts vissa risker med bäring på området, så som risk för felaktig utbetalning till uppdragstagare, risk att privata utförare inte säkerställer god kvalitet i utförande av uppdrag och risk för otillåten påverkan mot myndighetspersoner.

Av intervjuer framgår även att förvaltningen har vidtagit åtgärder för att stärka kontrollarbetet genom löpande stickprov och utveckling av ytterligare kontrollmoment. Det uppges även att rutiner avseende återkrav har tagits fram.

6.2.7.1 Bedömning

Vi bedömer att rekommendationen från den tidigare granskningen delvis har hörsammats.

Av den riskanalys som ligger till grund för internkontrollplanen 2026 framgår inte att nämnden har genomfört eller dokumenterat någon särskild riskanalys specifikt inriktad på risker för välfärdsbedrägerier 2026. Dock framgår att risken funnits med tidigare år och accepterades 2024. Vi noterar att ett antal risker förknippade med oegentligheter har analyserats. Vi kan konstatera att förvaltningen därutöver anger att de har utvecklat det löpande kontrollarbetet genom bland annat stickprov, införda kontrollmoment och rutiner för återkrav. Av intervjuer framgår även att risker kopplade till ekonomisk brottslighet hanteras inom ramen för det ordinarie arbetet med intern kontroll och följs upp löpande under året.

Om nämnden tidigare har genomfört särskilda riskanalyser inom området är detta positivt. Den granskning vi nu genomfört visar dock att någon sådan särskild riskanalys inte har genomförts eller dokumenterats inför internkontrollplanen 2026. Vi bedömer detta vara ett område där ständig utveckling sker, och att det därför är viktigt att återkommande analysera risken.

Utifrån att kommunallagens 6 kapitel sedan 1 juli 2025 har förändrats så till vida att det framhåller att nämnderna ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig för att förebygga

fel och oegentligheter i verksamheten, så bedömer vi det vara av vikt att nämnden återkommande analyserar risker för fel och oegentligheter.

6.2.8 Rekommendation 8

- Säkerställ att medarbetare och chefer har goda förutsättningar för att tillförskansa sig kompetenshöjande insatser gällande arbetet mot välfärdsbedrägerier

Bakgrund

Enligt den tidigare granskningen konstaterades att vissa medarbetare inom nämnden för arbete och välfärd hade deltagit i externa utbildningar och samverkansinsatser kopplade till arbetet mot välfärdsbedrägerier, bland annat tillsammans med Skatteverket. Det framkom dock att utbildningsinsatserna inte bedrevs på ett systematiskt eller strukturerat sätt inom förvaltningen.

Granskningen visade att flera medarbetare inte tagit del av några särskilda utbildningar inom området och att det saknades en formaliserad utbildningsplan eller gemensamt utbildningsmaterial för samtliga medarbetare och chefer. Samtidigt bedömdes kunskap om välfärdsbedrägerier, riskindikatorer och kontrollmetoder vara en central del i det förebyggande arbetet.

Som konsekvens bedömdes att nämnden inte i tillräcklig utsträckning hade säkerställt att medarbetare och chefer hade de kunskaper och förutsättningar som krävs för att upptäcka, förebygga och hantera misstänkta välfärdsbedrägerier.

Nämndens yttrande

I nämnden för arbete och välfärds yttrande framgår att förvaltningen instämde i revisionens bedömning att god kunskap om välfärdsbedrägerier är en viktig del i arbetet med att förebygga och upptäcka misstänkt välfärdsbrottslighet. Förvaltningen ställde sig bakom rekommendationen om att säkerställa kompetenshöjande insatser inom området.

Vidare uppges att nyanställda medarbetare inom ekonomiskt bistånd får introduktion och utbildning avseende förvaltningens rutiner och arbetssätt kopplade till kontroller och hantering av misstänkta oegentligheter. Förvaltningen framhöll även att behovet av att på ett mer systematiserat sätt erbjuda kompetenshöjande insatser inom det förebyggande arbetet mot välfärdsbedrägerier skulle beaktas i planeringen av kommande kompetensutvecklingsinsatser.

Vidtagna åtgärder

Av intervjuer framgår att förvaltningen har genomfört flera åtgärder i syfte att stärka medarbetares och chefers förutsättningar att tillgodogöra sig kompetenshöjande insatser inom arbetet mot välfärdsbedrägerier.

Enligt de intervjuade har säkerhetsavdelningen tillsatt en säkerhetssamordnare med ett särskilt uppdrag att stödja arbetet mot välfärdsbrott. Rollen infördes under hösten 2024 och

omfattar bland annat att ge stöd till förvaltningen och verksamheten för ekonomiskt bistånd genom workshops, utbildningsinsatser och handledning kring vad som bör uppmärksammas i handläggningen. Säkerhetssamordnaren har även ett uppdrag att följa arbetet inom ekonomiskt bistånd och bidra till utvecklingen av arbetssätt för att förebygga och upptäcka välfärdsbrott. De intervjuade uppgav att stödet har upplevts som värdefullt och att utbildningsinsatser har genomförts under våren 2025.

Vidare uppges att kompetensutveckling sker genom löpande information, handledning och utbildningsinsatser. Intervjuade uppger även att externa aktörer, såsom Skatteverket, deltagit i utbildningsinsatser inom området.

Av intervjuer framgår även att en obligatorisk grundutbildning har tagits fram inom den interna utbildningsplattformen. Enligt intervjuade genomfördes utbildningen initialt av samtliga medarbetare och ingår därefter som en del av introduktionen för nyanställda. Det uppges även att förvaltningen infört löpande granskning av ärenden och handläggning i syfte att stärka kontroll- och uppföljningsarbetet. Det framgår av uppgifter att en utbildning är planerad till hösten gällande kriminell ekonomi samt hur man gör en anmälan.

6.2.8.1 Bedömning

Vi bedömer att rekommendationen från den tidigare granskningen har hörsammats.

Bedömningen bygger på uppgifter som framkommit vid intervjuer. Granskningen visar att flera kompetenshöjande insatser har genomförts, bland annat genom obligatorisk utbildning, workshops och samverkan med externa aktörer. Därmed bedöms förutsättningarna för medarbetare och chefer att tillgodogöra sig kunskap inom området ha stärkts.

7 SAMLAD BEDÖMNING OCH REKOMMENDATIONER

Syftet med granskningen har varit att bedöma om de granskade nämnderna vidtagit åtgärder för att komma till rätta med de brister som påtalades i granskningen.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att omsorgsnämnden och nämnden för arbete och välfärd i allt väsentligt har vidtagit åtgärder med anledning av de rekommendationer som lämnades i den tidigare granskningen. Vi bedömer dock att vissa brister kvarstår och att det finns behov av fortsatt utvecklingsarbete inom delar av området.

Se inledning samt respektive rapportkapitel för en mer detaljerad beskrivning.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi omsorgsnämnden att:

- Fastställa och implementera rutiner för uppföljning av LSS-brukares behov.
- Överväga att införa ytterligare löpande kontroller av anställda och utförare av personlig assistans.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi nämnden för arbete och välfärd att:

- Säkerställa att riskanalyser avseende välfärdsbedrägerier genomförs och dokumenteras återkommande.

2026-08-18

Azets Revision & Rådgivning AB

Helena Hansson
Certifierad kommunal revisor

Matthew Matti
Verksamhetsrevisor